Ч. 61 (13.300). Львів, неділя 12. березня 1933. Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

„Польсько-Український Бюлетень“.

Кілька заміток з нагоди видавання „Польсько-Українського Бюлетеню“.

Львів, 11. березня 1933.

„Польсько-Український Бюлетень“ — це назва польського варшавського місячника, присвяченого польсько-українським справам. Видає його група молодих і метких польських діячів, що зараховують себе до теперішнього польського проурядового табору. Завдання цього місячного журналу інформувати обективно польський політичний і взагалі польський громадський світ про українські справи та наставляти його психольогічно до якоїсь покищо близче неозначеної, але в кожному разі до якоїсь розвязки польсько-української справи в Польщі. Треба обективно ствердити, що місячник реагований добре, що автори статтей підходять у ньому до всяких актуальних польсько-українських справ гідно та отверто. Досі появилися три числа цього місячника. У них ми бачимо недоторкані цензурою статті, за які напевно журнал підпав би конфіскаті, колиб його видавав хто інший, а не група людей з проурядового табору. Пригадалось нам, що коли подібні статті на польсько-українські теми появлялися свого часу на сторінках Тугутового тижневика „Тиждень“, то їх та сама варш. цензура безоглядно конфіскувала. З цього можна би дійти до висновку, що варшавська цензура пропускає такі речі на основі якихсь окремих вказівок найвідповідальніших за офіціяльну польську політику кол. А коли так, то звідси вже недалеко до твердження, що для керманичів нинішньої польської урядової політики це видання є і симпатичне і може навіть потрібне.

Добре, скаже дехто, але як у такому випадку пояснити цю дійсну, щоденну, реальну політику польських урядових кол супроти українців? Вонаж є крикливим запереченням тенденцій і бажань „Польсько-Українського Бюлетеню“. На так поставлене питання важко булоб відповісти не тільки нам, але й редакторам „Бюлетеню“ і навіть самим керманичам польської політики супроти українців у міністерстві внутрішніх справ, чи ще вище. Там ніякої програми польсько-української політики в Польщі ніколи не було і тепер її нема. Не мають ніякої ясно сформулованої програми в українській справі і люди, що видають „Бюлетень“. Вони здають собі лише краще справу від національного виділу у міністерстві внутр. справ із того, що з українською проблемою в Польщі дуже зле. Відчуваючи те зло, вони про нього пишуть і говорять, але не мають ні відваги ні охоти поставити справу руба, в усій її ширині, та підійти таким чином до намічування її розвязки. Або іншими словами: ті люди бачать, відкривають і вичувають симптоми недуги польської політики супроти українців, але бояться поставити діягнозу на саму недугу, бо діяґноза вимагалаб від них конкретних засобів лікування. А це могло би бути і коштовне і важке. Ось чому ті люди люблять радше теоретизувати, ніж братися за дійсну, повну трудноші, розвязку справи. Словом, проурядові польські українофіли не далеко відбігли під тим оглядом від т. зв. урядових „українолюбів“.

А ті останні, як показала практика останніх літ, проводять у життя „українолюбну“ програму ендеків, бо своєї не мають ніякої. Тому то їм так легко вмістити в одних рямцях „українофільської“ політики і пацифікацію і запевнювання світа про те, що, мовляв, польсько-українські відносини в Польщі наладжуються і що вони на найкращій дорозі до корисного для обох сторін наладнання. Цей табор виявив одну таку прикмету в цих справах, якої ніколи не були в силі виявити ні хієнопяст ні ендеки, а саме він умів капіталізувати для своїх державно-політичних цілей роботу деяких приватних одиниць доброї віри та волі на полі польсько-українських взаємин. Приклади: Коли у Львові були польсько-українські дискусійні вечорі, до яких урядові чинники не мали ніякого відношення, тоді вони всеодно використовували їх перед світом для себе таким чином, що запевнювали передовсім французів та й інших, що ці вечорі — це ніщо інше, тільки само „наладнування польсько-українських взаємин“ у державно-політичному розумінні. Був, наприклад, недавно у приватному польському домі у Львові польський виклад про берестейський договір. На нього були запрошені деякі українці. Це знову вистарчило польським офіціяльним колам у Варшаві запевнити, скажім, одного амбасадора союзної держави в тому, що польсько-українські взаємини таки „наладнуються“, а цей знов ужив свого впливу в тому напрямі, щоби женевський Комітет Трьох для одної української петиції не спішився з її полагоджуванням.

Ці приклади вимовно доказують, яка дволична і яка хитрунська польська політика. Біда тільки, що в світі такої політики на дальшу мету вести не можна, бо її дуже легко демаскувати. Вона для українців без сумніву нешкідлива. Вона шкідливіша для кого іншого. Але це не наша справа.

Та киньмо оком ще з іншої сторони на цю польську політику. Отже „Польсько-Український Бюлетень“ по всій правдоподібности підтримують і деякі урядові кола, а коли ні, то бодай його прихильно толерують. Виходилоб, що їм залежить на тому, аби польська суспільність ставилась обективно до українських справ. Далі з того виходилоб, що ті самі кола вважають найважнішою з т. зв. меншостевих справ таки українську справу, і накінець требаб думати, що ті самі кола здають собі докладно справу з того, що на всій українській етноґрафічній території в Польщі суцільну орґанізовану силу творять українці. Одначе все те зовсім не перешкоджує тим самим чинникам робити масу зусиль на те, щоб українців розложити, щоб їх розділити і вкінці з них створити два непримиримі табори. У цій ціли підтримують вони політику Юзефського на Волині з питомим йому „твором“ ріднохатівства та певнівщини. А в Галичині з такою самою метою ґальванізують штучно москвофільство, дають йому концесії, дають та обіцяють кредити, використовуючи цей загибаючий „світок“ проти українців і проти їхньої зорґанізованої консолідаційної праці на всіх ділянках життя. Так виглядає у практиці ця дволична „українолюбна“ польська політика. Далеко вона справи очевидно не заведе.

А вертаючи в конкретному випадку до справи „Польсько-Українського Бюлетеню“, ми вважаємо за доцільне підкреслити тут одну цікаву аномалію, а саме: „Польсько-Український Бюлетень“ і інші йому подібні видання (як ті, що були, так і ті, що є) ставили і ставлять собі за завдання підготовляти чи обробляти в польському світі відповідну для наладнання польсько-україн. співжиття опінію та атмосферу. Цікаво, скільки ще разів і як довго польські гуманісти й ліберали будуть наново братись за цю саму справу? Бо невже українська справа така чужа і така екзотична для польського політичного і взагалі громадського світу? Невже кожному полякові не відомо, що українці — це нарід, що вів боротьбу, і то боротьбу за свою державу? І невже кожному полякові незнаний і той факт, що українці в Польщі мають свої питомі національно-політичні аспірації? І невже накінець цілому польському світові не відомо, що такий свідомий своїх національно-політичних завдань нарід не дасть себе ніколи зацитькати ніякими ні прихильними йому бюлетенями, ні неприхильними декляраціями, ні навіть пацифікаціями, а буде вести боротьбу за своє право до життя як у межах Польщі, так і поза нею аж до повного успіху? Колиж так, то пощо атмосферу аж „підготовляти“, пощо себе обманювати, що нібито самими теоретичними міркуваннями і самими хочби й як високо-гуманними гаслами у спеціяльних місячниках можна заступити чи бодай заслонити ту гірку дійсність, яка нині єдина „розвязує“ польсько-українську проблему? Замісць гарних слів — треба діл, бо тільки вони можуть переконати українців і цілий світ, що річ тут не в крутійстві і не в хитрунстві і не в зволіканні, а в добрій та щирій волі направити зло.

Щож до співпраці деяких українців у тому „Бюлетені“, то вважаємо її корисною та доцільною з інформативно-політичних мотивів, коли „Бюлетень“ буде далі вести себе так гідно, як досі і давати українським авторам дотеперішню свободу вислову. Колиж урядові польські кола намагались би і цей „Бюлетень“ використати для своїх специфічних закордонно-політичних цілей, тоді, очевидно, з цього напевно зроблять відповідні висновки для себе й українські співробітники того місячника.

В. М.

Внутрішня безсильність і зовнішня пасивність СРСР.

Корисні більшовикам обєктивні міжнародні обставини і брак змоги використати їх. — Плятонічні пакти без практичного пожитку. — Еріо і Гітлер. — Страх перед Японією. — „Льояльність“ супроти „внутрішніх справ“ чужих держав, як доказ безсилля III. Інтернаціоналу. — З ким іти та проти кого?

Женева, 7. березня 1933.

Ніколи ще світова ситуація так не сприяла, як тепер, переведенню більшовицьких плянів світової революції і ніколи ще Радянщина не мала так мало можливости, як тепер, здійснити ці пляни.

Перемога Гітлера і сполучене з нею загострення французько-німецьких противенств розбиває Европу на два ворожі табори; японський похід у Джеголю та зріст американсько-японських противенств ділить і решту світа на дві групи противників. Як у першім так і другім випадку більшовикам припадає роля того третього, що радіє. А проте великої радости у більшовиків якось не видно: Занепад більшовицької господарки, а разом з тим і самого більшовизму в межах Радянщини відбувається навіть швидше ніж розвиток світової кризи та міжнародніх конфліктів. Воно, очевидно, не є запорукою, що так буде йти і далі.

Грати і використовувати ролю того третього, що радіє, зовсім не є річ легка. Для цього треба передусім бути досить сильним, щоби бути незалежним у виборі часу і засобів для успішної інтервенції. А сучасна кволість Радянщини, не зважаючи на всі її зброєння, загально відома. Про справжні причини більшовицького „пацифізму“ цвірінькають горобці на дахах у Женеві. Через ті причини, не зважаючи на всі конфлікти між державами Европи, більшовики спромоглися видобути лише два договори про ненапад досить сумнівної вартости. Не стало у них політичного впливу навіть на те, щоби вимусити такий договір з Румунією, єдиний, що міг би мати конкретну вартість з огляду на Бессарабію. Розрухи, якими більшовики пімсти-

лися за це на Румунії, про силу Радянщини у
всякому разі свідчити не можуть.
Договір про ненапад (пакт неагресії) з
Францією, крім голосних заяв симпатії з боку
Еріо та його похвал для червоної армії, поки-
що ніяких конкретних здобутків більшовикам
не дав. З цього приводу пишуть „Ізвестія“ ме-
ланхолійно і докірливо під адресою Франції:
„Народи живуть не лише миром, але й хлібом,
і зближення двох країн повинно виявлятися у
свідомім змаганню до зміцнення їх обопільних
економічних відносин. Економічні взаємини з
країною, яка вийшла на великий історичний
шлях, є найбільшими ґарантіями тревалости та
безпеки для Франції. В економічних відносинах
обох країн треба прямувати до зближення з та-
кою ж відвагою та енерґією, яку проголошують
деякі провідники французької політики на по-
літичнім терені. Таке зближення цих двох країн
буде чинником мира і на европейськім і на азій-
ськім суходолі...“ У перекладі на зрозумілу
мову це значить, що більшовики пропонують
Франції послуги червоної армії не лише в Ев-
ропі, але і в Азії, але грошей жадають вже те-
пер наперед, на взірець царської Росії. На що
досвідчені французи, розуміється, не годяться,
знаючи зрештою, що такі самі пропозиції біль-
шовики роблять не лише їм.

Від програми світової революції, яку ще недавно голосили більшовики, тепер не лишилося ні сліду. Коли розмірно ще недавно більшовицький державний прокуратор хотів посадити на лаву обвинувачених визначних французьких військових та цивільних достойників, то сьогодня „Ізвестія“ заявляють: „Між СРСР та Францією нема ніяких особливих протиенств, нема їх і між СРСР та головним спільником Франції — Польщею“. А Молотов на зізді „ударників“ колхозів твердить: „Ми нікому не хочемо перешкаджати будувати своє життя на свій лад і непохитно обстоюємо втримання мирних відносин до всіх держав.“

Ба навіть переслідування комуністів у Німеччині не викликали у совітській пресі такої бурі, як можна булоб сподіватися. Напр. „Ізвестія“ з 26. II. висловили лише побожну надію, що заходи Гітлера збільшать число комуністичних місць у райхстаґу. („Ізвестія“ грубо помилилися).

Але шпилем більшовицького „пацифізму“ було те, що радянський уряд просто зіґнорував запрошення т. зв. „Комітету 19-ти“ (що розглядав справу Манджурії), приступити до нього; як відомо, таке запрошення звернули до Злучених Держав і до Совітів. Радянська преса не посміла навіть сповістити „робітників і колхозників“ про цю високу честь, яку зробила Женева більшовицькому урядові. В той час, як уряд Злучених Держав оголосив вже свою цілковиту згоду та готовість співробітничати з „Комітетом 19-ти“, про Радянщину швайцарська преса подала лише коротку замітку, що вона очевидно не приступить до Комітету. Причиною такої незвичайної стриманости більшовиків є їх безмежний страх перед японськими „імперіялістами“. Цей страх виразно помітний і в останніх промовах Молотова та Ворошилова, які стверджують, що не зважаючи на всі заходи радянських дипльоматів японський уряд відмовився підписати умову про ненапад між обома державами, та гірко скаржаться на „провокації японських націоналістів“, які доказують не лише можливість, а то й неминучість війни проти Радянщини. Не дурно швайцарська преса говорить просто про „капітуляцію“ Радянщини перед „японським імперіялізмом“.

Дуже характеристичною подією є також заступлення радянського амбасадора Трояновського в Токіо Юреневим, якого спеціяльністю є навязувати добрі відносини з „імперіялістами“. Це той сами Юренев, який по смерти Матеоті уладив гучний банкет у честь шефа італійського уряду, і так обурив цим Третій Інтер-

націонал, що московський уряд мусів відкликати свого посла з Риму і взагалі не показувати його якийсь час на міжнароднім терені. Тепер Сталін призначив його на найповажнішу для Радянщини посаду, щоби притупити вістря японської експанзії проти Радянщини.

Але це зовсім не значить, що більшовики тепер припинили заходи, щоби їх признали Злучені Держави. Навпаки, судячи по радянській пресі, повній відомостей про рух за признання Радянщини в Америці, більшовики роблять найбільші зусилля та витрачають рештки своїх фінансових засобів на пропаґанду, щоби добути визнання новим американським урядом.

Ціла зовнішня політика Радянщини скермована тепер на те, щоби виграти час, лявіруючи між ворожими ґрупами великих держав, поки виявиться остаточно, котра з них має найбільше шанс на перемогу. І ціла повінь облудних промов більшовицьких можновладців та ціла писанина більшовицької преси про миролюбність Радянщини має на меті маскувати внутрішню безсилість Радянщини та безпринципність її зовнішньої політики.

Перші великі невдачі німецького комунізму, що дає себе громити національним соціялістам, доводить яскраво, що занепад Третього Інтернаціоналу їде в парі з занепадом експан-

зії московського центру. Відмовляючись від вмішування до внутрішніх справ інших держав, більшовики лише стверджують свою неспроможність робити це надалі.

Не зважаючи на жахливий зріст світової кризи і надзвичайно сприятливі умовини для міжнародньої акції московського центру, Радянщина з субєкту міжнародньої політики все більше стає її обєктом, хоч покищо все ще дуже пожаданим.

На вибір, до якої із ворожих державних груп Совіти мають пристати, вони мають небагато часу. Але чи то взявши активну участь в евентуальній війні чи лише рішучій політичній боротьбі на міжнароднім терені, чи то ухилившись від безпосередньої участи в них, Радянщина завжди ризикує, що противники можуть порозумітись на її кошт.

Безсилість в часі сучасної світової кризи для Радянщини тим більш небезпечна, що насильство є єдиною основою, на якій спирається Московщина в боротьбі проти поневолених націй.

Коли в їх безмірній балакучости більшовицькі промовці на останніх конґресах покликувалися не лише на збройну силу червоної армії, але й на десятки тисяч колхозів, як на основу цієї армії, то треба сказати, що збройна сила більшовиків збудована справді на дуже хисткій основі. Цього не скриє перед світом навіть найбільш коштовна й безоглядна дипльоматична акція.

М. Данько

Муссоліні про ролю фашизму

РИМ, 10. III. ПАТ. Вчора відбулося тут перше засідання березневої великої ради фашистівської. Наради закінчив Муссоліні такою декларацією: Заявляю ще раз, що закордонна політика фашистівської Італії кермується рішучо волею незакаламучувати миру і співпрацювати над політичною, господарською й моральною реорґанізацією Европи. Рада стверджує, що розбройна конференція не може осягнути позитивних вислідів, якщо не прийме одинокої конкретної пропозиції, якою є пропозиція італійська. Рада бачить у фашистівському руху, який розвивається поза границями Італії, ствердження нового духа, що бере поживу, безпосередню чи посередню, в доктринах і установах, які зробили з Італії державу національну. Вкінці Мусоліні закликав до праці над розвитком могутности фашистівської партії та ідеї на всему світі. Найближче засідання великої фашистівської ради відбудеться 5. квітня ц. року.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 12. БЕРЕЗНЯ 1933.

ПРОСПЕР МЕРІМЕ 8)

Таманґо.

Коли вже останнього, порізаного і посіканого на кусні білого трупа викинули в море, чорні, насичені пімстою, звернули свої очі на корабельні вітрила, які, постійно надуті легким вітром, все ще здавалося, слухали їх гнобителів і везли переможців, не зважаючи на їх тріюмф, до країв невільництва.

— Нічого ми не осягнули — думали зі смутком — чи схоче цей великий фетиш білих завести нас до нашого краю, нас, що пролили кров його панів?

Кількох сказало, що може Таманґо зуміє наказати йому послух. Негайно криками почали кликати Таманґа.

Він не спішився. Знайшли його в задній каюті, як стояв з одною рукою опертою на кріваній шаблі капітана, а другу тримав простягнену до своєї жінки Айші, яка цілувала її перед ним навколішках. Був неспокійний. Радість перемоги не зменшила понурої непевности, яку виявляла вся його особа. Менш примітивний від інших, він ліпше відчував трудність положення.

Врешті вийшов на поклад, вдаючи спокій, якого не мав. Сто переляканих голосів кричало йому, щоби змінив напрям корабля. Наближався до керми повільними кроками, якби хотів хоч трохи відсунути ту хвилину, яка мала для нього і для інших вирішити про величину його влади.

Не було на цілім кораблі ні одного чорного, хочби найдурнішого, який не завважив би впливу, що його мали одно колесо і скринька, приміщена напроти нього, на рухи корабля; але цей механізм був завжди для них великою таємницею. Таманґо довго дивився на компас, рушаючи притім устами, якби читав букви, які там бачив позначені. Потім підніс руку до чола і зробив вид задуманого чоловіка, який щось обмірковує. Всі чорні обступили його і з розявленими ротами та широко отвореними очима, тривожно слідили за кожним його рухом. Вкінці Таманґо з тою мішаниною остраху і самопевности, яку дає несвідомість, рішучо повернув колесо стерна.

Як расовий переґоновий кінь, що стає дуба під острогою нерозумного верховика, так стрункий бриг „Надія“ підскочив на хвилі по цім нечуванім маневрі. Можна було подумати, що розгніваний хоче затопитися разом зі своїм необачним керманичем. Тому, що нагло змінилось необхідне відношення між напрямом вітрил і кермою, корабель похилився так нагально набік, якби мав затопитися. Довгі вітрильні поперечки замочились у морі. Люди попереверталися. Багато вилетіло за борт. Але швидко корабель знову піднісся гордо проти хвилі, якби щераз хотів побороти ся зі смертю. Вітер подвоїв силу і зараз зі страшним ломотом упали обі щоґли переломані на кілька стіп від помосту, покриваючи поклад відломками дерева і тяжкою сіткою линв.

Перестрашені мурини з криком поутікали під поклад; але, що вітер не мав уже опору, корабель піднявся і почав лагідно хитатися на хвилях. Тоді найвідважніші вийшли назад на поклад і поусували відломки, якими він був завалений. Таманґо стояв непорушно, опертий ліктем об скриньку з компасом, з обличчам схованим у зігненім рамени. Айша стояла коло нього, але не важилася озватися. Чорні поволі зближалися; воркіт обурення поміж ними змінився скоро в бурю закидів і проклонів.

— Ти драбе! Ти ошуканче! — кричали — це ти спричинив усі наші нещастя, це ти продав нас білим, це ти намовив нас, щоби ми збунтувалися проти них. Ти хвалився своїм розумом, обіцяв довести нас до нашого краю. А ми, безумні, тобі повірили! і ось мало не погинули, тому, що ти образив фетиш білих.

(Продовження буде.)

Волинська Рільнича Палата.

Комісар. Міністерство рільництва призначило комісарем волинської Рільничої Палати дир. Чекановського, який відвідав уже Луцьк і 15. III. ц. р. має розпочати урядування.

Виборні члени (радні). Згідно із статутом, оголошеним міністром рільництва в „Моніторі Польскім", волинська Рільнича Палата складатиметься з 54 членів: 18 з призначення і по 18 виборних від самоурядів і від сільсько-господарських організацій. Виборчі округи покриваються з повітами. Від самоурядів з окремих повітів увійдуть: від повітів дубенського, кремянецького, ковельського, луцького, сарненського, рівенського й володимирського по 2 радних і від повітів горохівського, костопільського, любомльського і здолбунівського по 1 радному. Виборчий розпорядок видасть волинський воєвода. Щодо виборів радних від сільсько-господарських організацій, то ці організації до участи у виборах має покликати міністерство рільництва.

Заходи філії „Сільського Господаря" в Луцьку. У звязку з організацією волинської Рільничої Палати рада філії „Сільського Господаря" в Луцьку звернулася до комісаря дир. Чекановського у справі признання їй належного представництва в Палаті, як одинокій українській сільсько-господарській організації на Волині.

Де діваються листи?

(Допис з Женеви.)

Чимраз частіше трапляється, що звичайні посилки не доходять до адресатів, а висилати лист заграниці — це вже свого роду емоція й ризико наче при тоталізаторі: дійде чи не дійде?! Доходило до таких куріозів, що перебуваючи минулого року в Галичині, мусів я наражувати своїх знайомих у краю й за границею на зайві кошти та просити, щоби висилали свої листи „поручено", бо звичайні посилки часто не доходили. Сумніваюся, щоби це було доброю рекламою, особливо між чужинцями, для відносин у нас. У західній Европі таке періодичне запропащування листів зовсім незрозуміле й небувале. Щоби не вживати самих загальників, наведу один приклад. Дня 25. лютого ц. р. вислав я до своїх родичів у Надвірній одночасно два листи. Ніодин з них не дійшов до адресата. Питаю, чи конечно треба аж рекомандувати листи, щоби вони перестали бути предметом постійного заінтересування непокликаних осіб? Чи може це тільки Надвірна має такого „пеха"? Бажаним було би, щоби Дирекція Почт мала якунебудь контролю над розділюванням почти, передовсім на провінції, якщо воно не можливо покладатися на почуттях обовязку й совісности її урядовців. Бо ніяк не можу уявити собі, щоби в 1933 р. якісь зовнішні чинники, що не мають з почтою нічого спільного, переводили цензуру чи конфіскату приватної переписки. — Женева, в березні 1933 р. *Богдан Заячківський.*

Великий процес УВО. в Чорткові.

У травні або в червні стане 24 обвинувачених перед судом.

На днях окружний суд у Чорткові доручив 24-ом українцям (з них 21 перебуває від 9 місяців у тут. слідчій вязниці, а лише 3 на волі), акт обвинувачення в обемі 57 сторін машинового письма, за злочин держ. зради з арт. 97 § 1 к. к., доповнений тим, що мали належати до УВО. Обвинувачені: 1) Андрій Прокопчук, літ 20, зарібник, 2) Михайло Гарапяк, літ 24, муляр, 3) Іван Ковак, літ 22, рільник, 4) Павло Микитин, літ 31, муляр, 5) Іван Лилик с. Андрія, літ 25, зарібник, 6) Іван Лилик с. Проця, літ 23, зарібник, 7) Демян Королик, літ 26, рільник, 8) Дмитро Палечник, літ 28, рільник, 9) Іван Кінащук, літ 21, рільник, 10) Павло Юрчак, літ 34, рільник, 11) Дмитро Борщ, літ 28, рільник, 12) Демко Щепановський, літ 30, рільник, всі від 1—12 з Винятинець; 13) Антін Комарницький, літ 35, народній учитель у Франції, 14) Дмитро Потятиник, літ 22, семинарист 4. курсу з Княждвора, 15) Григорій Романко, літ 22, семинарист з 5. курсу з Добровлян, 16) Тадей Юрійчук, літ 20, скінчений семинарист зі Львова, 17) Мирослав Осадчук, літ 19, скінчений семинарист із Заліщик, 18) Юрій Дідур, літ 19, семинарист 3 курсу з Іванкова, 19) Ярослав Комарницький, літ 19, семинарист 4. курсу із Заліщик, 20) Дмитро Ґембатюк, літ 23, швець із Заліщик, 21) Стефан Голик, літ 27, торговельний помічник із Тлустого, 23) Евген Онищук, літ 20, слухач вищої політехнічної школи з Коломиї, 24) Роман Мигаль, літ 21, слухач 1. року прав з Дублян.

Проти Олекси Ганкевича, студ. фільос. і Демка Лилика, рільника з Винятинець слідство по 9 місяцях перебування їх обох у вязниці припинили. На волі перебувають лише: Дмитро Борщ, Юрій Дідур і Ольга Гоївна. Дня 8. ц. м. стараниям оборони випустили ще на волю Андрія Прокопчука, Михайла Гарапяка, Івана Козака, Дмитра Палечника, Івана Кінащука, Талея Юрійчука, Мирослава Осадчука і Стефана Голика.

Решта обвинувачених перебуватиме у слідчій вязниці аж до розправи перед каленцією присяглих, що відбудеться у травні або в червні ц. р., бо тут. трибунал навіть за кавцією не хоче їх випустити.

Розправа потреває около 8 днів. Оборону обняли д-р Електорович Володимир, д-р Михайло Росляк і д-р Юрчинський Евстахій.

Бійка на віденській політехніці.

ВІДЕНЬ, 10. III. ПАТ. На віденській політехніці прийшло вчора до бійки між студентами гітлерівськими й соціял-демократами. На вістку про події на політехніці заведено на університеті леґітимаційний примус.

—o—

Анґлія зброїться.

ЛЬОНДОН, 10. III. ПАТ. Велике здивування викликав тут оголошений вчора буджетовий прелімінар сухопутного війська, фльоти й воєнної авіяції на будучий рік. Показується, що без огляду на ініціятиву, яку проявляє В. Британія на розброєній конференції, військовий буджет держави зріс на 4 і пів міліона фунтів, а саме із 104.362 тисяч на 108.946 тисяч фунтів.

Нова спроба замаху на Рузвельта.

НЮ ЙОРК, 10. III. ПАТ. Відкрили тут знову пекольну машину в посилці, адресованій до президента Рузвельта. Посилку надано в почтовому уряді в Уавертон.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 12. БЕРЕЗНЯ 1933.

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

НОВА НАГОРОДА „ҐОНКУРІВ".

(До психольоґії сучасної повісти.)

Щорічна літературна нагорода Академії Ґонкурів це велика подія. Девять членів цієї приватної Академії вважають своїм обовязком робити несподіванку публиці та критиці. Призначення такої нагороди — їх головне річне заняття. Академія 40-а „безсмертників" дає щороку нагороду якомусь одному письменникові за всю його працю; „Ґонкури" обмежуються до одної повісти і вказують пальцем на новий талант.

Парискі книгарні кидають щороку на ринок щонайменше 50 повістей першорядної вартости, які можуть ставати кандидатами до такої нагороди. Сюди не входить 100 інших, написаних письменниками вже з відомим іменем. Чи справді всі члени Академії Ґонкурів читають усіх кандидатів до премії? Уже не вперше виринає цей сумнів після лектури нагородженого ними твору. Зате нема ніякого сумніву, що на осуд кожного із тих суддів зокрема впливають визначні критики своїми статтями, видавці, приятелі авторів і... приятельки всього того широкого товариства яке має і може мати до них доступ.

Чужинець, що візьме до рук цьогорічну нагороду Ґонкурів „Вовки" Ґюї Мазеліна*) може виробити собі дуже дивний погляд про теперішній смак французької еліти. На 622 сторінках петіту заплутана пребанальна історія провінціональної рідні, що могла би однаково добре тягнутися ще вдвоє стільки. Треба дістати грипу і пролежати добрих кілька днів у ліжку, щоби продертись через гущавину дрібних буденних подробиць із животіння маленьких людей, таких знайомих нам із російських повістей. Після легкої, як іронія, повістевої форми, що вабила нас чаром товариської розмови, французи починають вертатись до таких зразків Стендаля як „Червоне та чорне" і знову заглиблюються у самій аналізі, байдужі на клубок „фабули".

Пруст і Жід заохотили молодше покоління до цього німецького „перерізування волоска надвоє". Анґлійці та німці вважали віддавна повість у першій мірі психологічною студією і зі своєї недостачі робили прикмету: там, де не могли зображувати подій починали передавати думки. Томас Манн, Джойс, Сінклер Люїс, Драйзер — усі належать до тієї групи.

„Вовки" нагадують на мить „братів Карамазових". Вплив Достоєвського на европейську повість ще вічно свіжий. Та того, що мав Достоєвський не можна собі засвоїти технічними засобами: внутрішнього вогню, що родився від життєвих проблем. У „Вовках" стежимо за трагедією батька, його трьох синів, його жінки та матері, такою-же звичайною трагедією, як життя кожного з нас, що жде на якусь виїмкову хвилину щастя, „визволення" і йде до неї несподіваними, необдуманими поривами або сотнями малих компромісів із середовищем. Достоєвський, Толстой, Ґоґоль, Турґенев уміють кинути у душу малих, сірих людей іскру свого співчування або бунту, на мент почути себе такими самими як вони. Мазелін як неодин сучасний повістяр, що навчився легко писати і збирати обсерваційний матеріял за прикладом Золі та Ґонкурів, не міг би відповісти на питання: навіщо оповідає нам так пильно та довго про людей, які не цікавлять його ні трохи? Видко, що він не має з ними навіть спільної симпатії лікаря, схиленого над цікавим „випадком".

Нагорода Ґонкурів характеристична. Французькі письменники трохи знуджені головним сюжетом своєї повісти: коханням. Тайни Ероса, яких щойно починають торкатись славяни, анґлійці та американці, вони мають уже за собою. Зате їм бракує у літературі дещо буденного побуту. Мазелін показує нам рідню рентієрів у Гаврі, що живуть із дня на день із капіталу, придбаного енергійним предком, витрачаючи бездумчиво та безжурно гроші як і власні нерви у боротьбі з членами рідні та маломістечковою атмосферою. Коли йде про те, щоби викликати у нас враження тієї гнітучої атмосфери, то

*) Guy Mazeline: „Les loups". Nouvelle Revue Française. Librairie Gallimard.

Студентські демонстрації у Львові.

В четвер, 9. ц. м. кількасот польських студентів демонструвало на вулицях проти анесентів демонструвало на вулицях проти авесе... академічної автономії. Счиняли оклики і розкидали летючки. Відступаючи перед поліцією частина демонстрантів сховалася до академічного дому при вул. Лозінського і почали з вікон кидати на поліцію фляшки, сплювачки і т. п. Трьох поліцаїв ранили в голову, одного навіть тяжко, так що ратункове поготівля відставило його до шпиталю. Стан його дуже важкий. На місце ексцесів приїхали ректор кс. Ґерстман, городський староста д-р Клімув і представники прокураторії. Вони увійшли до академічного дому і вилеґітимували всіх присутніх студентів, причому арештували 30 осіб.

Примусова виміна золота на банкноти.

ВАШИНГТОН. 10. III. ПАТ. Принятий вчора вечором палатою репрезентантів банковий закон дає м. і. державному секретареві скарбу право наказати всім фінансовим установам і приватним особам дати до каси державного скарбу всі засоби в заміну за рівновартість банкнотами. Спроби ухилитися від цього розпорядку будуть карані грявною у висоті подвійної вартости золота, не відданого до скарбу.

НЮ ЙОРК, 10. III. ПАТ. Вчора, в пятницю зложили в касах Федерел Резерв Банку 30 міліонів долярів у золоті, які скривали приватні особи. Загалом від дня оголошення санкцій за скривання золота зложили його на 65 міліонів долярів.

ЛЬОНДОН. 10. III. ПАТ. Звіт Федерел Резерв Банку за мин. тиждень виказує, що відплив золота в мин. тижні виносив 101 міліонів долярів. У тім самім часі обіг банкнотів збільшився на 818 міліонів долярів. Наслідком відпливу золота з одного, а збільшення банкнотів із другого боку, золоте покриття впало 45.6 прц. Це є тільки 5.6 прц. понад законну норму. На випуск нових долярів лишається поки що тих 5.6 проц. надвишки як підстава покриття. Одначе уряд сподіється значного напливу золота до банків, наслідком заряджень, що забороняють скривати золото.

Рузвельт реформує банковість.

ВАШИНГТОН. 10 III. ПАТ. В четвер появилося письмо президента Рузвельта до конгресу. Письмо стверджує, що уряд був приневолений запевнити охорону банкових вкладчиків та інтересів цілого народу. Нашим першим завданням, сказано в письмі, поставити всі банки на здорових основах. Це початок законодавства, спрямованого проти спекуляції фондами депозитарів і інших вложникам їхнього довіря. Щоби це осягнути звертаюся до конгресу, щоби негайно ухвалив відповідні закони, які встановляють контролю над банками для охорони інтересів населення та відкривають банки, поставлені на здорових основах. Домагаюся теж поправок до закону про федеральну резерву задля емісії додаткових обігових засобів, які можуть стати необхідними для заспокоєння деяких зобовязань без побільшення незгарантованих кредитових рахунків уряду. Небаром звернуся до конгресу, щоби ухвалив ще два закони, які причиняться до цілковитого оздоровлення фінансової господарки.

ВАШИНГТОН. 10. III. ПАТ. Палата репрезентантів приняла проект банкового закону.

ЗМІНА ПОЛЬСЬКОГО КАБІНЕТУ?

У Варшаві кружляють чутки, що небаром уступить уряд премієра Пристора. Новий уряд утворив би мін. Бек. Правдоподібно місце міністра внутрішніх справ Перацького займе віцеміністр Наконечніков-Клюковський або пос. Полякевич.

авторові вдається це аж надто швидко. Ми раді би від неї втекти так само хутко як із ненависної провінції, де природа не може заступити нам нецікавих людей.

Та як тужимо після таких повістей за Дікенсом, Бальзаком, Достоєвським, Гамсуном!

Одночасно завертаємо думками до рідного середовища, яке зовсім вистачає на цього роду побутові психольоґічні студії. Радянські письменники саме починають складати із дрібних щоденних помічень „документи життя", які мають відтворювати сучасну добу в її найбуденніших потребах. Та сама метода в руках мистця і звичайного письмацького реєстратора дає два зовсім протилежні ефекти: картину, що хвилює нас своєю близькою до нашої буденщини і оповідання провінціяльного базікала, для якого кожна сплітка і кожна фраза сусіда має незвичайну вагу.

Побутова повість із життя провінціяльної інтеліґенції щойно жде на наших письменників. Це той рід повісти, якого література не перескочить ніякими футуристичними дитирамбами ні соціяльними гаслами. Саме від французів доведеться нам учитись, чому небезпечно повістяреві переходити межі обсервації і заступати її міркуваннями від себе: узагальненнями, висновками, тезами. Про галицьку повість покищо казати не можна, бо її нема, але все те, що має у нас претенсію на літературу: навчає, проповідує, агітує, мудрує замісць приглядатись людському життю і вчитись його передавати словами

Китайці наступають.

Із Пекіну повідомляють, що китайці роблять поважні зусилля, щоби направити воєнну поразку в провінції Же-ге. Японські відділи під напором китайських військ, мовляв, відступають в строну міста Же-ге.

—o—

ЯПОНЦІ ПРИЗНАЮТЬСЯ ДО НЕВДАЧ.

ПЕКІН, 10. III. ПАТ. Японці признаються, що не заняли Купеіку та кажуть, що їх війська натрапили на сильний спротив китайських військ на північ від Купеіку. Там японські війська в одній бою потерпіли двічі більші втрати, ніж за весь час воєнних операцій аж до здобуття Же-ге.

ЯПОНІЯ ПЕРЕСТЕРІГАЄ КИТАЙ.

ТОКІО, 10. III. ПАТ. Японський уряд переслав до Пекіну пересторогу у справі китайських військ, які є ще в окрузі Купеіку. Японське посольство в Пекіні одержало вказівки, щоби пороблено заходи для нав'язання переговорів у справі стягнення китайських військ. Інакше японці мусітимуть вислати свої війська через Шангай-Кван, щоби напасти на китайців іззаду.

Ширіть наш часопис!

ІТАЛІЯ ВПЕВНЯЄ НІМЕЧЧИНУ ПРО НЕВТРАЛЬНІСТЬ.

Німеччина одержала запевнення від італійського уряду, що Італія буде невтральна на випадок злуки Австрії з Німеччиною.

МЕКДОНАЛЬД І САЙМОН У ПАРИЖІ

До Парижа приїхав Мекдональд і міністр Саймон. Після розмови з французькими державними мужами відідуть у Женеву.

—o—

ГІТЛЄРІВСЬКО-ФАШИСТІВСЬКА НАРАДА.

З Женеви повідомляють, що протибільшовицькі настрої кермуючих кол гітлєрівської партії характеризує виявлення тайних нарад повновласників Гітлера з представниками італійських фашистів. Наради ці відбувалися ост. тижня в Люцерні. Від гітлєрівців узяв участь у нарадах Розенберґ, який є кермавичем закордонного відділу головної кватири нац. соціялістів. Розенберґ є творцем пляну утворення федераційної литовсько-білорусько-української держави, в якої склад увійшли би землі, що тепер належать до Польщі та СРСР. На конференції уложили теж плян стрічі Гітлера з Мусолінім.

—o—

Гельд проти Гітлєра.

БЕРЛІН, 10. III. ПАТ. Баварський премієр Гельд вислав до премієра Гітлєра гостру телеграму з протестом проти іменування ґенерала Еппа комісарем баварської поліції. Скликану на суботу баварську сесію відкликано.

—o—

ЗАНЯТТЯ КЕЛЮ — НЕБЕЗПЕКОЮ ДЛЯ СВІТОВОГО МИРА.

ШТРАСБУРҐ, 10. III. ПАТ. Около 1000 гітлєрівців, почасти озброєних у кріси, заняло вчора пополудні касарні давнього піонірського полку в Кель, місцевости, що лежить напроти Штрасбурґа. Рівночасно обсадили маґістрат і домагалися димісії бурмістра д-ра Лютмера. На будинку маґістрату вивісили величезний гітлєрівський прапор.

ПАРИЖ, 10. III. ПАТ. У звязку із заняттям гітлєрівцями касарень у Кель французька влада приказала пильно берегти мостів на Рені. Щоденники зазначують, що Кель подібно як Расштад, Фребурґ-Бріґав лежать у демілітаризованій стрефі. Там, згідно з 43 уст. версайського трактату, не вільно німцям виявляти ніякої військової діяльности. Всякі нарушення цього вважатимуть ворожим актом, що стремить до заколочення світового мира.

КРОНПРИНЦ ІДЕ ДО АНҐЛІЇ.

ЛЬОНДОН, 10. III. ПАТ. „Дейли Геральд" повідомляє, що бувший німецький кронпринц приїде на Великдень до Льондону. Відбуде туристичну поїздку своїм автом по Анґлії. Тоді анґлійської королівської родини не буде в Льондоні. Це перша гостина кронпринца в Анґлії від часу війни. Як відомо, кронпринц є свояком анґлійської королівської родини.

—o—

ЗАКРИВАЮТЬ ЖИДІВСЬКІ КРАМНИЦІ.

БЕРЛІН, 10. III. ПАТ. Із Магдебурґа повідомляють, що в четвер вечором відділи пробоєвиків заняли багато жидівських крамниць, які були зачинені.

ПРОТИ ПРЕЗИДЕНТА БІРЖІ.

Відділ гітлєрівських пробоєвиків окружив берлінську біржу та зажадав димісії її президента, жида, д-ра Мозлера. Управа біржі на це не дала відповіди.

НОВИНКИ

— ЗАСІДАННЯ УПР. НЕ БУДЕ. З уваги на те, що в понеділок, 13. ц. м. відбудеться засідання сойму у Варшаві, заповіджене засідання Українського Парляментарного Клюбу не відбудеться.

— **Українська робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.** 744-?

— **Союз Пань Дому** влаштовує в понеділок 13. ц. м. в год. 5 попол. при вул. Бурлярда ч. 5 (горішня саля) показ 10 мінут. варення обіду на газі. Вступ вільний, гостям раді. 1—2

— **Панахида за Тараса Шевченка.** Українські еміґранти з Вел. України, згуртовані в „Українськім Центральнім Комітеті", уладжують в неділю 12. березня ц. р. в 12.30 год. впол. у православній церкві у Львові (вул. Францішканська 3) панахиду за душу Тараса Шевченка. Повідомляючи про це українське громадянство, висловлюємо надію, що воно візьме в отому церковному святі масову участь, без огляду на свою віроісповідну приналежність. — Однак одночасно не можемо стриматися від порушення одної дуже прикрої подробиці: жалібні клепсидри, які появились на мурах міста від управи Т-ва „Український Центральний Комітет", писані жахливою малоросійщиною, з поганими граматичними і друкарськими помилками (це вже „заслуга" неукраїнської друкарні, де ці клепсидри друковані). Гадаємо теж, що не годиться при назвиску „Шевченко" ставити аж пояснення, що це „великий наш поет".

— **Штубацький вибрик.** Використовуючи обставину, що цього року не було у Львові ніяких балів, Рідна Школа запросила українських громадян, щоби зложили на потреби Рідної Школи датки від 5 зол. в гору. Доходять до нас відомости, що хтось злобно надужив нашої фірми і вислав запрошення з невмістними дописками на адресах деяких громадян. Не можемо припустити, що покривджений такою дописекою на адресі громадянин міг повірити, що якісь дописки могли вийти з канцелярії Рідної Школи. Всетаки повідомляємо цією дорогою, що наші запрошення вийшли контрольовані, без почтових значків і мали тільки печатку „Opłacono ryczałtem". Всякі інші запрошення не походять з канцелярії Головної Управи Рідної Школи. — **Головна Управа Р. Ш.**

— **„Фаховий Вістник"**, двотижневик, орган українських ремісників, промисловців і торговців, що виходить у Станиславові, почав з числом 2 (9) друкувати цінні спомини з побуту у Станиславові перед 50 роками д-ра Теофіля Окуневського. Редакція „Фахового Вістника" обіцює помістити потім також спомини інших старших українських діячів про українське життя у Станиславові, а м. ін. д-ра Костя Левицького, Вол. Левицького (Василя Лукича), д. Стефановича, б. секретаря шляхів ЗУНР. п. І. Мирона, радн. Кл. Кульчицького і проф. Гната Павлюха. Всі ті спомини, а також ріжні матеріяли й документи увійдуть до окремої публікації, присвяченої історії Станиславова взагалі й історії українського життя в ньому зокрема, що має вийти в 1934-ому році з нагоди 60-ліття філії „Просвіти" у Станиславові. З тією метою в найближчому часі покличуть до життя окремий комітет.

— **Курси українознавства.** Український Технічно-Господарський Інститут Позаочного Навчання (висока школа позаочних студій) при Українській Господарській Академії в Подєбрадах відкриває на весну ц. р. **курси українознавства.** Мета курсів: дати систематичне знання, необхідне кожному свідомому українцеві. На курсах викладатимуться предмети: історія України, українська мова, історія української літератури, українська культура, фізична ґеоґрафія України, економічна ґеоґрафія України, соціографія, історія українських громадських рухів XX. ст., націольоґія. Для викладів на курсах, крім професорів Української Господарської Академії, запрошується видатних фахівців, професорів високих шкіл, зокрема Українського Університету і Українського Високого Педагогічного Інституту в Празі. Курс триватиме три семестри. Після закінчення курсанти дістануть належні свідоцтва. За інформаціями звертатись: Ukrajinska Hospodařska Akademie, Poděbrady, Tchecoslovaquie.

— **Виставу образів паризької ґрупи українських мистців** у Нац. Музею буде пояснити в неділю в 12. год. директор Нац. Музею. Членам Союзу Прихильників Нац. Музею вступ безплатний. Студенти по 50 сот., старші громадяни в ґрупах Товариств по 1 зол. Поодинокі вступи 1.50 зол.

— **Зїзд правників славянських держав** розпочався 8. ц. м. у Братиславі й потреває три дні. Предметом нарад реферати про актуальні проблеми у славянських державах. У звязку зі зїздом відкриття пропамятної таблиці Светозара Гурбана Вляньского в університеті Каменського в Братиславі.

— **Довкола студентського страйку.** Ректорати всіх вищих шкіл у Польщі видали відозву, в якій закликують академічну молодь занехати страйк і вернути до нормальної праці. Як відомо, загальний страйковий комітет рішив тимчасом вдержати страйк до 14. ц. м. Однак зачувати, що академічна влада відновить виклади вже 13. ц. м. У звязку з припиненням викладів ректорат львівського університету продовжив речинець другого триместру до 24. ц. м.

— **Хто виграв на льотерії?** У пятницю в другому дні тягнення Клясової Держ. Льотерії впали виграні на такі числа: 75.000 зол. на ч. 75040; 10.000 зол. на ч. 29186, 60939, 63536; 5.000 зол. на ч. 2295, 66329, 90147, 143478; 2.000 зол. на ч. 318, 3938, 9447, 13400, 20004, 29058, 41483, 44110, 46435, 46640, 46723, 46171, 48662, 50193, 55325, 56617, 58643, 60563, 61402, 65787, 67116, 67169, 68502, 70931, 83173, 89111, 96199, 100779, 101815, 104553, 115133, 119936, 120988, 124170, 127392, 129532, 137362, 138572, 140600, 140358. 1.000 зол. на ч. 1974, 2785, 4687, 4920, 10887, 17867, 16034, 18115, 22319, 27634, 32115, 34143, 41604, 43721, 57130, 57334, 62632, 64016, 66255, 68682, 73569, 73698, 76003, 76457, 79955, 79992, 80024, 92123, 100721, 106346, 108003, 108810, 109961, 110235, 121553, 130094, 130633, 130899, 132706, 133980, 141564, 145396, 145477.

— **За образу міністра.** В академічнім домі при вул. Лозінського вивішено 3. ц. м. карикатури з образливими написами проти міністра освіти Єнджеєвича й посолки Яворської, предсідниці соймової комісії для шкільних справ. Городське староство потягнуло до відповідальности Казимира Дудзяка, студента прав, і засудило на два тижні арешту.

— **Подружа драма в потягу.** До переділу III. кл. в потязі, що їхав зі Львова до Брухович, увійшов хорунжий артилерії й змірив очима молоду пару людей, що сиділи на лавці. На його вид мужчина покинув свою партнерку і хотів вийти з переділу, однак хорунжий заступив йому дорогу і вдарив його в лице. Коли

опісля вийшов, молода жінка побігла до кльозету і ножичками поперетинала собі жили в руках. На стації Клепарів припинено потяг і непритомною занялося рятункове поготівля. Показалося, що хорунжий був чоловіком жінки, яку приловив на романтичній прогульці з другим мужчиною.

— **Поїзд пачкарів.** Комісаріят прикордонної сторожі у Львові одержав із Катовиць вістку, що до Львова приїздить ватага німецьких пачкарів. Пачкарі по дорозі розділилися на кілька відділів. Один із них мав висісти у Львові. Функціонарі прикордонної сторожі у Львові обставили гол. двірець і зловили кількох подорожніх, а в їх валізках найшли кількасот перепачкованих запальничок. У звязку з тим повідомили поліцію в інших містах на провінції і там придержали спільників арештованих у Львові пачкарів.

— **Почтово-телефонічну аґенцію в Розлучі,** пов. Турка н. Стр., отвирають із днем 21. березня. Ця аґенція матиме почтову сполуку з амбулянсом Самбір-Сянки.

— **За намову обікражі української кооперативи.** Лейба Бер захотів обікрасти українську кооперативу в Немирові. До цього наняв собі циганів: Івана та Станислава Зелінського й Ст. Назаревича. Змова ця викрилася й суд засудив Лейбу Бера на один рік вязниці, а циганів увільнив.

— **Зловживання податковими грішми.** В громаді Боратин пов. Ярослав завелася модна тепер господарка податковими грішми. Війт Ст. Вота і писар Ант. Шмайчак стягали з людей податки, але не віддавали до скарбової каси. Люстрація, наказана повітовим виділом, ствердила недостачу 3.500 зол., які громадські урядовці сховали до власних кишень. Поставлені за те перед суд у Перемишлі дістали по 6 місяців вязниці.

— **Зміна старостів на Волині.** Відомий з кооперативної практики дубенський староста Канський, перенесений до Рівного, рівенський староста Богуславський до Луцька й луцький Бонкович-Сітвур до Дубна. Перенесені теж деякі інші старости.

— **За 50 сот. три роки вязниці.** Окружний суд у Лодзі розглядав справу 24-літн. Мих. Космалі, який вирвав із рук одній жінці на вулиці 50 сот. і почав утікати. Його зловили і поставили перед суд, який вимірив йому кару трьохлітньої вязниці.

— **Арештували душогуба і грабіжника.** В Познані арештували вбивника грошевого листоноса Рипінського в Торуні. Є це 30-літній Едвард Мосаковський. Познанська поліція дістала була докладний опис мужчини, що замешкав недавно в Торуні під назвищем Мілера й виконав грабунковий замах на листоноса. Коли Мосаковський зміркував, що поліція вже на його слідах, хотів відобрати собі життя, підрізавши собі жили. Тоді його арештували й відставили до вязничного шпиталю. Як виздоровіє, стане перед наглим судом.

— **Банковий крах у Голівуді.** Банкова кріза в цілих Злучених Державах відбилася теж важко на фільмових підприємствах у Голівуді, що й без того переживають продукційну крізу. Не стало грошей на виплату робітникам, не говорячи вже про акторські ґажі. Наслідком того фільмовий промисл зредукував усі платні на 50 проц. Але й це не помогає, бо підприємства не мають грошей на заспокоєння найважніших видатків, що доходить до 1 міл. 300 тис. дол. тижнево. У звязку з тією крізою життя у фільмовій столиці завмирає.

— **Найбільшу ротаційну машину на світі** зробили в Німеччині для одного еспанського часопису. Важить вона 70.000 кг. Це технічне чудо, бо ця ротаційна машина може викинути зі себе на годину 112.000 примірників 16-сторінкового часопису і то зовсім готового, зложеного та готового до продажі. Самособою до того треба дуже багато паперу, бо зужиткує — мірючи на довжину — 210 км. паперу на 1 м. 88 цм. широкого. Отже ця ротаційна машина працює зі скорістю 37 км. на годину й мусить бути кілька роль паперу на видрукування одного часопису. Зготовила машину фірма Ман.

З театру.

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: „ОПЕРА ЗА ТРИ СОТИКИ", видовище на 9 яв *Ґея, Брехта* і *Вайля.*

В оригіналі зветься це „Опера для жебраків". Для жебраків тому, що вони є головними дієвими особами цієї песи і що співати можуть якнебудь, заводити, затягати, фальшувати. Чимало осіб йшло на премієру цієї песи, гадаючи, що це справжня опера. Може аж в останній яві зміркували, що це могла би бути сатира на оперу, якби її співали, а не говорили. Не тільки сатира на оперу, але й на кримінальну та сентиментальну драму. Маємо видовище, що позичає з ріжних театральних родів засоби по вподобі, перемішуючи їх, свідомо і несвідомо плутаючи. Так родяться нові сценічні ефекти і нові настрої.

Сюжет тут байдужий. Ніхто поважно не бере життя льондонського бандита, що працює у порозумінні з шефом тайної поліції. Уявім собі таку сатиру в іншім краю: песу сконфіскували би невідклично. У Льондоні йшла вона роками у передміській дільниці. Деякі її моменти сильно нагадують життєпис славного французького поета-вломника та гольтіпаки Вільона.

Назагал песа непересічна, цікава, у деяких частинах навіть оригінальна. *м. р.*

Дописи.

БУЧАЧЧИНА.

Установчі Збори Кружка „Р. Школи" в Жизномирі, реєстрованого у воєвідстві, відбулися 15. II. м. м. До Старшини Кружка ввійшли: Бабій Олесь голова, Яків Данкович заст. голови, Іван Оленчук секретар, Андрій Данкович скарбник, Петро Босаків бібліотекар, Теодор Лисий і Осип Стойків; як заступники: Лисий Ілько, Оленчук Гринь, Данкович Степан. Вибрана Старшина взялася відразу до праці. Між іншим пропагує і переводить у життя клич творення „сотикового фонду".

Заг. Збори чит. „Просвіти" в Курдибанівці відбулися 19. II. ц. р. Із звіту з діяльности слідно було, що

життя в читальні було дуже слабе. Головною причиною
цього була недостача власної домівки (читальня з ко-
нечности містилася в домі п. Винницького). Може но-
вий виділ подбає вже про власну домівку і постарає-
ся, щоб життя в читальні плило як слід і читальня спов-
нила ту задачу, до якої вона покликана.

Заг. Збори читальні „Просвіти“ в Біливинцях від-
булися 26. ІІ. ц. р. Учасників 56. Звіт з діяльности зда-
вав заст. голови п. Козира Ілько. Діяльність читальні
слаба, бо недостача домівки спиняє всяку працю. Вправ-
ді читальня вибудувала власний дім, але треба його ще
виправити і викінчити. Вибрано новий виділ, котрий має
перед собою іще багато праці, але вже без порівнання
лекшу, як виділи попередні. В останньому часі читальня
користала з мандрівної бібліотеки філії, а все життя і
діяльність читальні треба завдячити праці п. Козири
Ілька.

Заг. Збори читальні „Просвіти“ в Осівцях відбули-
ся 26. ІІ. ц. р. Присутніх поверх 100 членів. (В останніх
часах вписалося у члени біля 40 жінок). Діяльність чи-
тальні була досить жива, хоч вона не має своєї власної
домівки. Щойно тепер приступає читальня до будови
свого дому. Куплено вже площу за 270 зол., звозять ка-
міння і інші речі, потрібні до будови. Головою нового
виділу вибрали надальше о. В. Гнатова, котрий немало
праці і труду присвячує справам читальні. Тепер чи-
тальня приступає до отворення курсу для неграмотних
і всі потрібні заходи в цьому напрямі вже пороблені.

Освітньо-господарський курс, улаштований захо-
дом філії „Союзу Українок“ у Бучачі, відбувся в **Пе-
тликівцях Старих** від 16. ІІ. до 26. ІІ. ц. р. З початку на
курс ходило 80 жінок, опісля число учасниць упало до
числа 40. Покінчило курс 37 жінок. Курс вела організа-
торка „Союзу Українок“ п. Оля Косарчин. Зацікавлен-
ня курсом серед селянок велике, чого найкращим дока-
зом є бажання з їхньої сторони уладити в найближчо-
му часі другий подібний курс.

—o—

СПОРТ.

ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ЛЕЩЕТАРСЬКИХ ЗМАГАНЬ.

У вівторок 14. ц. м. в год. 7. веч. у домівці „Земді“ відбудеться реферат студ. Рака Ярослава на тему: „Організація лещетарських змагань“. Запрошуємо всіх лещетарських суддів У. С. С. та зорганізованих лещетарів прибути якнайчисленніше.

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

УКРАЇНСЬКИЙ ПАСІЧНИК. Орган Пасічницької Секції Т-ва „Сільський Господар“. Річник VI., ч. 3. за березень 1933.

ЦАРКВА І НАРОД. Беларуская Праваслаўная Часопісь. Год ІІ. Ч. 1 (2). Вільня 1933.

—o—

БІРЖА.

ДОЛЯР У ВАРШАВІ.

З Варшави повідомляють, що недостача вісток із надзвичайного засідання конгресу в Вашингтоні спричинила, що в пятницю не нотували на біржі ніяких змін. Банк Польський платив за доляра, як і вчора 8.60, у приватних оборотах 8.65, а навіть 8.68.

ГРОШІ.

Доляр у приватних оборотах 8.67—8.70. У міжбанкових оборотах нотували: Льондон 30.85—30.99, Париж 35.10—35.18, Данціг 173.97, Голяндія 358.45, Прага 26.38, Швайцарія 172.27, Берлін 211.25.

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко стація надання, парітет 200 км. Ціни ринкові: Пшениця двірська 33.00—33.50, Пшениця зб. 30.00—30.50, Жито одноціле 16.75—17.00, Ячмінь двірськ. одноцілий 14.00—14.50, Ячмінь на мливо 12.25—12.75, Овес гал. 14.75—15.25, Овес замоклий 12.25—12.74, Кукурудза краєва 16.00—16.50, Бараболі пром. 3.00—3.26, фасоля біла 15.00—18.00, Фасоля кол. 14.00—15.00, Фасоля краса 17.00—18.00, Горох пів-Вікторія 19.00—21.00, Горох полевий 13.00—15.00, Бобик 12.00—12.50, Вика чорна 10.00—10.50, Вика сіра 10.00—10.50, Сіно солодке прас. 6.50—7.50, Солома прасована 4.50—5.00, Гречка 11.50—12.00, Льон 35.00—37.00, Лубін синій 8.75—9.25, Ріпак озимий 40.00—42.00, Висівки житні 8.00—8.25, Висівки пш. 7.75—8.00, Крупи гречані 50 проц. пол. 33.00—35.00, пшоно —.—, просо краєве 14.50—15.00, Макухи льняні 17.00—18.00, Конюшина черв. звич. 85.00—90.00, Мак синій 150.00—160.00, Мак сивий 138.00—148.00. Льоко Львів: Пшениця двірська 33.00—33.50, Пшениця збірна 31.50—32.00, Жито одноціле 18.25—18.50, Жито збірне 17.50—17.75, Ячмінь на мливо 13.75—14.25, Овес збірний 13.25—13.75, Мука пшен. люкс. 58.00—58.50, Мука пшен. 65 проц. 46.00—47.00, Мука житня тип уряд. 32.00—32.50, Висівки житні 9.00—9.50, Висівки пшен. 9.50—10.00, Крупи ячмінні грубші 27.00—29.00, пшоно ч. 1 36.00—38.00, Пенцак ч. 10. 28.00—30.00, Сіно солодке краєве прас. 7.50—8.50.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 11. III. год. 7.30 веч. Святочна вистава для вшанування італійського поета Марінеттія 1) „Завтра“ Конрада Коженьовського. 2) „Бранці“ Марінеттія.

Неділя, 12. III. год. 3.15 попол. „Аїда“.

Неділя, 12. III. год. 7.30 веч. „Опера за 3 сотики“ (Абон. 9).

Театр Ріжнородностей.

Субота, 11. III. год. 7.30 веч. „Золота тета“ (Абон. 8).

Неділя, 12. III. год. 3.30 попол. (одинокий раз) „Джім і Джіл“ (ціни найнижчі).

Неділя, 12. III. год. 7.30 веч. „Золота тета“ (Абон. 8).

Кіна.

АДРІЯ: „Упавша жінка“, „Її хлопчик“.

АПОЛЬО: „Я в день, а ти в ночі“ (Катря Ноль).

АТЛЯНТІК: „Жінка з Монте Карльо“ (Ліль Даговер).

КАСІНО: „Люди в готелі“ (Вікі Бавм).

КОЛІСЕЙ: „Під ворожим прапором“ (Сибірський курєр) та ревія.

КОПЕРНИК: „У тіні хреста“ (Неронів цирк).

МАРУСЕНЬКА: „У тіні хреста“ (Неронів цирк).

МІРАЖ: „На приказ Лідієчки“.

ОАЗА: „Любка з Таїті“.

ПАЛЯС: „Мадярська кров“.

ПАН: „Рай підростків“ і ревія.

ПАСАЖ: „Король степу“, „Люди на стіці“.

ПРОМІНЬ: „Безіменні герої“.

СТИЛЕВЕ: „Жінка шпіон“ і ревія.

УТІХА: „Тайна корабельної каюти“ й ревія.

ХИМЕРА: „Вікторія та її гузар“ (Ів. Петрович).

Закордонне радіо.

Субота, 11. березня 1933.

Братислава (279,3) 19.30 „Пташник з Тиролю“ оп. Целера. **Штрасбург** (345.2) 22.15 „Іль є шарман“ звуковик. **Штутгарт** (360,6) 19.40 Воякські пісні, 20.30 Оп. музика. **Ляйпціг** (389,6) 20.00 Вес. вечір. **Букарешт** (394,2) 20.00 Спів. **Берлін** (419) 16.50 „Нориберські співці“ оп. Вагнера. **Білгород** (429,7) 19.00 Пісні. **Прага** (486,6) 7.15 Музика та спів. **Брюсель** (509,3) 19.30 Фортепян, 21.00 „Лі фее де жардін“ оп. Дераша. **Відень** (518,1) 11.30 Капеля, 19.40 Спів, 20.15 „Ді толле Терезе“ оп. Реміша. **Мінхен** (532,9) 21.00 „Моцарт і Сальєрі“ Пушкіна-Рімського-Корсакова. **Любляна** (575) 20.00 Опера. **Харків** (937,5) 9.00, 10.00 13.50, 15.10, 19.00, 21.30 Концерт, 10.30 Рецитації, спів, 18.10 Радіоінсценізація. **Москва** (1000) 17.25 „Борис Годунов“ оп. Мусоргського (Досв. 720 м.).

Неділя, 12. березня 1933.

Кенігсберг (217,1) 13.00, 15.30 Концерт. **Братислава** (279,3) 11.00 Музика, 22.30 Циг. музика. **Міляно** (331,4) 20.00 „Сімон Боккенегра“ оп. Вердія. **Ляйпціг** (389,6) 20.45 Концерт. **Букарешт** (394,2) 20.00 „Самсон і Даліла“ оп. Сен-Санса. **Рим** (441,2) 17.00 Концерт. 20.45 „Ля Донна Пердута“ оп. Пієтрія. **Прага** (486,6) 19.00 Музика, 20.00 Пісоньки, гавайські гітари. **Відень** (518,1) 17.00 Арії й виїмки з опер, 19.40 Шопенів речітал. **Мінхен** (532,9) 19.05 Брамсові пісні. **Харків** (937,5) 9.30 Солісти, 13.30 Естрада, 16.10 Концерт, 17.30 Жид. квартет, 22.00 Німецька музика.

Львівське радіо.

Субота, 11. березня 1933.

11.40 Огляд преси, 12.10, 16.00 Ґрамофон, 13.10 Метеорольог. комунікат, 13.15 Шк. поранок, 15.15 Господарський комунікат, 15.35 „Хлопці з пл. Зброї“ Мольнара, 16.20 Для матуристів: „Велика схизма та собори“, 16.40 Податкові пільги для нових будинків, 17.00 Авдиція для хорих, Орхестра, 17.30, 18.25 Концерт, 17.40 Відчит, 18.00 Для матуристів: „Кипріян Норвід“ 18.55 Забуті приповідки, 19.10 Всячина, 19.30 На овиді, 20.00 Легкий концерт, 22.05 Шопенові твори, 22.40 „Словацькі замки в казках і переказах“, 23.00 Танкова музика.

Неділя, 12. березня 1933.

10.15 Концерт Григоріянських хорів, 11.30 Рел. музика, 12.15 Симф. поранок, 14.00 Новий рибальський закон, 14.20, 15.00 Музика, 16.00 Для молоді: Що чувати в світі, „Де живуть льви, тигри“, 16.25 Відгомін V. веселої неділі, 16.45 Оселедцевий прольог, 17.00 Ревія для дітей, 17.35 Як космос танцював, 17.50 „Скажімо, що...“, 18.00 Жовта небезпека, 18.15 Жид. пісоньки, 18.30 „Лов Шорт учиться анґл. мови“, 18.45 В домашньому затишші, 19.00 Уріжноманітнена всячина, 19.25 Танцюрист, авд. Бурже, 20.00 Оп. музика, 20.20 Ґудзок на хусточці, 20.40, 21.30, 21.32 Спорт, 20.45 Концерт, 21.40 Скрипка, 22.30 Наш кабарет.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Звичайні Загальні Збори Кружка Р. Ш. ім. кн. Льва відбудуться дня 19. березня 1933. о год. 5. попол. при вул. Крупярській 15. — Старшина. 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

БОРЩІВЩИНО! Кооператива „Українська Книгарня“ продовжує істнування, ждучи обіцяної піддержки громадянства. 1552 1—2

ХОРИ — подайте негайно свої адреси. „Торбан“ Львів, вул. Софії 78. 1477 5-5

КАНДИДАТ адвокатури з 5-літньою адвокатською та судовою практикою, всесторонньо, солідно і самостійно працюючий, обійме зараз в адвокатській або нотаріяльній канцелярії місце кандидата або спільника. Умови під: „Peritus“ до Адміністрації. 1544 1—2

ПАНСІОН шукає української служби і сторожа. Зголошення особисті від 4—6 з чемности канцелярія д-ра Янковича, Куркова ч. 5. 1531 1—1

КАМЯНИЦЯ нова, II-поверхова, комфортова, город, бічна Личаківська, комірне 5.040 зол. річно. Ціна 5.500 долярів, довг 3.900 долярів Б. Г. Кр. довгоречинцевий — готівка 1.600 долярів. Зголошення Павлінів 7, І. поверх, мешкання 2. 1545 1-1

КОНКУРС.

Головна Управа Рідної Школи у Львові оголошує конкурс на посади управительок дівочих гімназій Р. Ш. у Львові, Самборі і Станиславові. За посади можуть старатися лише жінки. Відповідно удокументовані прохання треба вносити на адресу Головної Управи, Львів, Ринок 10. Президія.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.